

Андрощук І. Зарубіжний досвід технологічної підготовки учнів // Інновації в освіті: здобутки та перспективи : матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Умань, 11 жовтня 2019 року / гол. ред. Коберник Г. І. – Умань, УДПУ, 2019. С. 5-7.

Ірина Андрощук,

д.пед.н., доцент, професор кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва Хмельницького національного університету

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ УЧНІВ

Вирішення проблем технологічного навчання є однією з головних умов формування всебічно розвиненої особистості, що безпосередньо пов'язано з моральним, розумовим, естетичним, фізичним вихованням. Зазначимо, що кожна з країн підходить до вирішення цієї проблеми з врахуванням власних національних традицій, відношення до праці, менталітету. В європейських державах у навчальних програмах навчальну дисципліну „Технологія” введено у перелік обов'язкових предметів для вивчення. В процесі вивчення курсу трудового навчання здійснюється індивідуалізація навчального процесу за допомогою спеціальних методичних та технологічних засобів. Водночас у більшості країн зберігається велика варіативність вибору профілю навчання, орієнтуючись на місцеві потреби певного регіону. Зокрема статистика країн Європейського Союзу свідчить, що більшість молоді в цих країнах обирає саме професійні профілі. Наприклад, у 2014/2015 навчальному році в країнах Європейського Союзу загальноакадемічний напрям обрало 8 млн 227 тисяч учнів, а професійно-технічний – 11 млн 123 тисячі (Key data on education in Europe. – European Commission. EURYDICE, 2015) [4, 21–24]. Тому налагодження зв'язків між школою, промисловістю і виробництвом є одною з важливих умов поліпшення технологічної підготовки. Так, як заклади загальної середньої освіти мають передбачати зміни, що відбуваються у виробничій сфері країни і вносити необхідні корективи в навчальну діяльність для кращої

підготовки підростаючого покоління до життя, праці.

Загалом соціально-економічний розвиток країн зарубіжжя позитивно впливає на професійно-технологічну освіту, яка змінила своєю функцією та займає провідне місце в системі безперервної освіти. Змінилися і завдання освіти: якщо раніше школа повинна була готувати молодь до вступу у заклади вищої освіти, то сьогодні – здійснювати підготовку учнів до практичної діяльності в галузі інноваційних технологій, до роботи на виробництві, в сільському господарстві відповідно до сучасних ринкових вимог. Підвищення інтересу до предметів технологічного напрямку сприяло введенню в навчальні плани середньої та старшої зарубіжної школи освітньої галузі „Технологія”, яка представлена у кожній країні своїм переліком предметів. Наприклад, технологічне навчання у Великій Британії представлене курсом „Дизайн і технологія”, у Франції – „Технологія”, у Німеччині – „Технологія виробництва”, „Працевзнавство”, у США – „Освіта для кар’єри”, „Технологія”, у Японії – курс „Ознайомлення зі світом професій та праці”.

Наприклад, на першому ступені основної школи в Фінляндії до навчального плану введено предмет „Трудове навчання” (1-2 год на тиждень у 1–2 класах та по 2 год на тиждень у 3-6 класах). Учні вчаться працювати з папером, картоном, дрібним матеріалом, а, починаючи з 5 класу, - з деревиною. Особливу увагу зосереджують на якості виготовлення виробу. З 5 класу учні поділяються на групи. На другому ступені основної школи (7-9 класи) вводяться предмети політехнічного характеру, які є вибірковими: „Економіка домашнього господарства” (7 клас, 3 год на тиждень, 9 клас - 1 год на тиждень). Предмет „Праця з текстилем” вивчається 3 год на тиждень у 7 класі. У рамках вибіркових предметів учні фінських шкіл можуть вивчати такі предмети: „Технічна праця”, „Праця з текстилем”, „Економіка домашнього господарства”, „Землеробство та лісництво” у межах 2-4 год на тиждень [2; 3]. У ліцеї (3 роки навчання) навчальний план диференційований. Серед вибіркових предметів представлено: „Обчислювальна техніка”, „Технічна праця”, „Робота з текстилем”, „Наука про домашнє господарство”, спецкурси

професійного та політехнічного характеру, обсяг яких співвідноситься з умовами регіону. На вивчення зазначених предметів у 1-ий та 2-ий роки навчання в ліцеї відводиться по 2 години на тиждень, а на 3-му році - 1 годині на тиждень [1, 42-45].

Так, у Великій Британії у середніх загальноосвітніх школах запроваджено предмети з технічної підготовки згідно з потребами народного господарства, включаючи служби з ведення домашнього господарства. Характеризуючи систему трудової підготовки молоді у Великій Британії, варто назвати особливі тенденції, властиві їй: підвищення інтересу до проблеми, пов'язаної зі швидкими змінами у сфері економіки сільського господарства, техніки і технології на виробництві; спроба вирішувати завдання освіти через використання активних, прогресивних методів навчання та залучення молоді до роботи на виробництві; створення міні-підприємств на базі загальноосвітнього навчального закладу; централізація у вирішенні основних завдань у сфері трудової підготовки молоді [5].

Слід зазначити, що особливу увагу молоді звертають на різні ремесла, дизайн, технології, з якими учнів ознайомлюють під час вивчення предмету „Технологія”. Внаслідок проведення в країні реформ, які мали за мету готувати молодь до праці, предмет „Технологія” в 1990 році замінили на „Дизайн і технологію”, який, в одних закладах складається з ремесла, дизайну і технології та вивчається інтегровано, в інших школах відбувається окреме вивчення кожного з предметів. Трудова підготовка у Великій Британії здійснюється в трьох напрямках: вивчення предмета „Дизайн і технологія”; допрофесійні курси; міні-підприємства, створені в школах та розвиток на їх основі підприємництва. Безпосередньо курс „Дизайн і технологія” передбачає: вивчення процесів створення і використання об'єктів, систем та елементів довкілля; роботу з різноманітними матеріалами та інструментами; інформаційну підготовку: пошук, розробка, передача ідей; вивчення напрямів задоволення потреб споживача та виховання культури підприємництва [4; 5].

Таким чином, вивчення досвіду технологічної підготовки учнів у

зарубіжних країнах дає змогу зробити такі висновки: технологічна підготовка учнів органічно пов'язана із загальноосвітньою і професійною підготовкою; велика роль відведена технологічному навчанню на основі формування знань, умінь через залучення учнів до технологічної діяльності на виробництві; загальноосвітня підготовка здійснюється паралельно з техніко-технологічною підготовкою старшокласників, яку поєднують з практичною діяльністю на сучасному виробництві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Котун К. В. Педагогічна освіта Фінляндії у контексті європейського виміру: метод. рек. / Котун Кирил Васильович. – К.: Вид. Ін-ту обдарованої дитини, 2014. – 60 с.

2. Курильчик К.М. Інноваційна система Фінляндії як приклад успішної економічної стратегії країни. Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/portal/Soc.../zbirnuk_ETEI_08_1_296.pdf / (дата звернення : 23.08.2019).

3. Локшина О.І. Тенденції розвитку профільної школи в зарубіжжі / О.І. Локшина // Педагогіка і психологія, 2005 - №4(49) - С. 88-96.

4. М а д з і г о н В. М. Т р у д о в а п і д г о т о в к а і п р о ф е с і й н а о с в і т а я к і н с т р у м е н т ф о р м у в а н н я к о м п е т е н т н і с т н и х х а р а к т е р и с т и к с т а р ш о к л а с н и к і в у з а р у б і ж н и х к р а ї н а х / В.М. М а д з і г о н // С т а р ш а ш к о л а з а р у б і ж ж я : о р г а н і з а ц і я т а з м і с т о с в і т и / Г.С. Ё г о р о в , М.Ю. К р а с о в и ц ь к и й , В.М. М а д з і г о н т а і н . ; з а р е д . О.І. Л о к ш и н о ї . - К . : С П Д Б о г д а н о в а А . М . , 2006. - 232 с

5. Мілютіна О.К. Полікультурна освіта учнів середньої загальноосвітньої

школи у Великій Британії [Електронний ресурс] / Режим доступу: // <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/344784.htm> / (дата звернення : 30.07.2019)